

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA **NA ŚRODOWISKO**

USTALEŃ

*miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
dla terenu
eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie
Prabuty*

Autor: mgr inż. Marta Wiśniewska

Marta Wiśniewska

Grudziądz, 14 grudnia 2023 r.

SPIS TREŚCI:

1. Przedmiot opracowania
2. Cel i zakres pracy
3. Podstawy prawne i materiały wyjściowe
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy
5. Powiązania z innymi dokumentami
6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu
 - 6.1. Środowisko przyrodnicze
 - 6.2. Jakość środowiska i jego zagrożenia
 - 6.3. Flora i fauna
 - 6.4. Obszary prawnie chronione oraz formy ochrony przyrody
 - 6.5. Zagospodarowanie terenu
 - 6.6. Tendencje zmian w środowisku w przypadku braku mpzp
7. Opis projektowanego zagospodarowania
8. Ocena warunków zagospodarowania terenu określonych w projekcie mpzp wynikających z potrzeb ochrony środowiska
 - 8.1. Tworzenie warunków ochrony środowiska, w tym ochrona wód i gleby, powietrza, bioróżnorodności
 - 8.2. Ochrona walorów kulturowych i krajobrazowych
9. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych
 - 9.1. Zgodność z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym
 - 9.2. Zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska
10. Ocena wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi
11. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko
 - 11.1. Ochrona klimatu i adaptacja do zmian klimatu
 - 11.2. Realizacja celów środowiskowych dla jednolitych części wód
12. Przewidywane metody analizy skutków realizacji projektowanego dokumentu – częstotliwości jej przeprowadzania oraz rozwiązania alternatywne do projektu planu
13. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszej prognozie są ustalenia dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty, zgodnie z Uchwałą Nr LXIV/421/2023 Rady Miejskiej w Prabutach z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty.

W obszarze objętym przedmiotową uchwałą obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w obrębie Gonty, w gminie Prabuty, przyjęty Uchwałą Nr XXI/127/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w obrębie Gonty (Dz. Urz. Woj. Pom. nr 124 z 13 października 2004 r., poz. 2139).

Opracowanie przedmiotowego planu ma na celu określenie zasad zabudowy i zagospodarowania, uporządkowanie formalne i przestrzenne terenów, w tym ukształtowanie struktury przestrzennej, a także wskazanie rozwiązań technicznych mających na celu maksymalną ochronę przyległych terenów. Podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty, zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało poprzedzone wykonaniem analizy dotyczącej zasadności przystąpienia do sporządzenia planu wraz z ustaleniem niezbędnego zakresu prac planistycznych. Mając na uwadze powyższe stwierdzono, iż sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zasadne, a podjęta uchwała stanowi wyraz woli Rady Miejskiej w Prabutach względem kształtowania przestrzeni na terenie gminy Prabuty.

Podstawę prawną prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń tegoż Planu stanowi ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.).

2. CEL I ZAKRES PRACY

Celem prognozy jest określenie i ocena skutków dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi, które mogą wynikać ze projektowanego przeznaczenia części obszaru gminy Prabuty, objętego projektem **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego**.

Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny na środowisko – stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny – obejmuje analizę uwarunkowań naturalnych i antropogenicznych ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także potencjalny wpływ na środowisko (możliwe przekształcenia) wynikający z realizacji ustaleń w/w planu.

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i zgodnie z powyższym artykułem zawiera, określa, analizuje i ocenia:

- informacje charakteryzujące projektowany dokument ze względu na jego zawartość, cel i powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o stosowanych metodach sporządzania prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu z częstotliwością jej przeprowadzania,
- istniejący stan oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji założeń projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko i zdrowie ludzi,

- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty** składa się z części tekstowej i graficznej.

Zakres prognozy jest zgodny z warunkami określonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kwidzynie oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku. Ponadto w związku z koniecznością uzyskania niezbędnych opinii i uzgodnień oraz wyłożeniem projektu planu miejscowego wraz z niniejszą prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski, które będą rozpatrywane.

3. PODSTAWY PRAWNE I MATERIAŁY WYJŚCIOWE

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) wraz z wynikającymi z ustawy rozporządzeniami.
2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977) wraz z wynikającymi z ustawy rozporządzeniami.
4. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 682 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 12 grudnia 2012 r. o odpadach (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 699 z późn. zm.) wraz z wynikającymi z ustawy rozporządzeniami.
6. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. z 2023 r. poz. 1336) wraz z wynikającymi z ustawy rozporządzeniami.
7. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2625 z późn. zm.) wraz z wynikającymi z ustawy rozporządzeniami.
9. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409).
10. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1072 z późn. zm.),
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031).
13. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 poz. 300).
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183)
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839).
16. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).
17. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2013r. Poz. 1302).
18. Uchwała Nr 259/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r. poz. 2942).

Materiały planistyczne i publikacje:

1. Mapa geologiczna Polski, Arkusz Prabuty (170) – Tablica IX, Szkic geologiczno –

inżynierski.

2. Szczegółowa mapa geologiczna Polski, Arkusz Prabuty (170) – skala 1:50 000
 3. Mapa geomorfologiczna, Arkusz Prabuty (170) – skala 1:50 000.
 4. Mapa hydrogeologiczna, Arkusz Prabuty (170) – skala 1:50 000.
 5. Mapa geośrodowiskowa, Arkusz Prabuty (170) – skala 1:50 000.
 6. Geografia Regionalna Polski, J. Kondracki – Warszawa 1998 r.
 7. Zasoby bazy danych Urzędu Miasta i Gminy Prabuty dotyczące m. in. granic własności.
 8. Raporty o stanie środowiska pomorskiego w 2010-2017 r. sporządzone przez Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Gdańsku.
 9. Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Kwidzyńskiego.
 10. „Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Prabuty na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023”.
 11. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Prabuty na lata 2015 – 2030, Prabuty, listopad 2014 r.
 12. „Plan gospodarki odpadami województwa 2028”.
 13. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych wraz z aktualizacją.
 14. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028.
 15. Dodatek nr 3 do dokumentacji geologicznej złoża piasku „GONTY” w kategorii C1., Gdynia, lipiec 2022 r.
 16. Program Ochrony Północnego Korytarza Ekologicznego, WWF Polska, Warszawa, 2015 r.
 17. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030, przyjęty uchwałą Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r.
 18. Uchwała Nr 259/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r. poz. 2942).
 19. Mayer J., Heinz-Werner S., Wielki atlas drzew i krzewów, DELTA, Warszawa.
 20. Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Prabuty, Małgorzata Dziechciarz, Sławomir Flanz, Toruń, wrzesień/październik 2018 r.
 21. Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Prabuty, zgodnie z Uchwałą Nr LVIII/375/2022 z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Prabuty.
 22. mapa glebowo-rolnicza.
 23. www.prabuty.e-mapa.net
 24. www.geoportal.gov.pl
 25. www.karty.apgw.gov.pl
 26. www.mapa.korytarze.pl
 27. www.geoserwis.gdos.gov.pl
 28. www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy
 29. www.zst.edu.pl
 30. www.mos.gov.pl
 31. www.wios.gdansk.pl
 32. www.edziennik.gdansk.uw.gov.pl
- oraz Uchwały Rady Miejskiej w Prabutach:
33. Uchwała Nr LXIV/421/2023 Rady Miejskiej w Prabutach z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty.
 34. Uchwała Nr XXI/127/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w obrębie Gonty (Dz. Urz. Woj. Pom. nr 124 z 13 października 2004 r., poz. 2139).

35. Uchwała NR LXX/458/2023 Rady Miejskiej w Prabutach z dnia 27 września 2023 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Prabuty.
36. Uchwała Nr XXVII/170/2020 Rady Miejskiej w Prabutach z dnia 28 października 2020 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Prabuty.

Opracowanie poprzedzono analizą materiałów źródłowych oraz wizją w terenie.

Załączniki:

1. Mapa sytuacyjno – wysokościowa w skali 1:1000.
2. Oświadczenie autora prognozy.

4. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W prognozie zastosowano metodę opisową. Podczas sporządzania prognozy punktem odniesienia był istniejący stan środowiska na terenie gminy Prabuty. W pierwszym etapie opisano elementy środowiska, które mogą być narażone na oddziaływania wskutek realizacji ustaleń planu. W drugim etapie dokonano prognozy oddziaływań na środowisko. Opracowanie ma formę opisowo – kartograficzną i jest uzupełnione obserwacjami terenowymi. Wnioskowanie o wpływie prac na poszczególne składowe środowiska oparto na identyfikacji przyczyn i wzajemnych uwarunkowań, które wynikają zarówno z zakresu planowanych prac, jak i naturalnych warunków występujących na analizowanym terenie.

Przy opracowywaniu niniejszej prognozy skorzystano w dużej mierze z informacji i danych zawartych w „*Opracowaniu ekofizjograficznym do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty*”, autor: mgr inż. Marta Wiśniewska, Grudziądz, maj 2023 r.”

Prognoza była wykonywana w trakcie opracowania projektu mpzp bada i analizuje wpływ na środowisko i zdrowie ludzi ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Projekt ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego *dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty*, dla którego sporządzono niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko, respektuje ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Prabuty w sferze dyspozycji przestrzennych i zasad oraz kierunków zagospodarowania terenów.

Zgodnie z *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Prabuty* przyjętym Uchwałą NR LXX/458/2023 Rady Miejskiej w Prabutach z dnia 27 września 2023 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Prabuty teren objęty mpzp znajduje się w strefie poszerzenia granic aktualnego złoża kruszywa piasków – GONTY oraz w strefie „RP” – określonej jako strefa rolniczo-przyrodnicza.

Przewidywane funkcje terenów w planie miejscowym nie są sprzeczne z obowiązującym i projektowanym studium.

Projekt mpzp w pełni nawiązuje do Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych odnośnie rozwiązań w gospodarce ściekowej oraz do Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą do 2028r. i Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2028 odnośnie gospodarki odpadami, a także do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030, przyjętego Uchwałą Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r.

6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

6.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

6.1.1. Ukształtowanie powierzchni terenu

W świetle podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne J. Kondrackiego, zmodyfikowanego w 2018 r. przez zespół pod kierunkiem J. Solona i J. Borzyszkowskiego obszar

gminy Prabuty znajduje się w granicach dwóch mezoregionów. Część północna gminy znajduje się w mezoregionie 314.91 Równina Iławska, natomiast część południowa gminy znajduje się w mezoregionie 314.92 Pojezierze Łasińskie. Oba mezoregiony należą do makroregionu 314.9 Pojezierze Iławskie.

Ze względu na położenie wszystkich terenów w obrębie obszarów pojeziernych, rzeźba terenu wykazuje klasyczne cechy krajobrazu młodoglacjalnego. Obszar gminy Prabuty znajduje się na falistej lub płaskiej wysoczyźnie morenowej. Zalega ona przeważnie na wysokości około 95-100 m n.p.m. Jest ona urozmaicona ciągami moren czołowych ciągnących się równoleżnikowo na linii Sypanica – Gonty – Julianowo – Odrzynowo. Kulminacje moren sięgają 117 m n.p.m. Na zachód i południowo-wschód od Prabut znajdują się płaskie obszary akumulacji sandrowej. Teren gminy urozmaicają rynny polodowcowe. Największą z nich wypełnia jezioro Dzierżgoń. Dna mniejszych rynien wypełniają wody jezior Orkusze i Burgale. Dna rynien znajdują się około 10-15 m poniżej poziomu wysoczyzny morenowej. Poza tym na obszarze gminy znajdują się różnej wielkości zagłębienia wytopiskowe, których dna w większości są wypełnione wodą. Dna większych zagłębień wypełniają wody jezior Liwieniec i Sowica. System rynien i dolin wód roztopowych wykorzystuje w swoim biegu rzeka Liwa.

Pod względem budowy geologicznej obszar gminy Prabuty położony jest w obrębie antykliny mazursko-białoruskiej, będącej częścią synklinorium brzeżnego. Krystaliczne podłoże zbudowane z gnejsów pokrywają dwa kompleksy osadów: staropaleozoiczny oraz permo-mezozoiczny. Utwory tego ostatniego kompleksu przykryte są utworami trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi, które mają decydujący wpływ na obecną rzeźbę terenu. Na powierzchni terenu odsłaniają się tylko utwory czwartorzędu, starsze znane są tylko z otworów badawczych. Wysoczyznę morenową budują trzy poziomy glin zwałowych. Osady zlodowacenia południowopolskiego występują na całej powierzchni. Wykształcone są, jako szare gliny zwałowe o zmiennej zawartości materiału żwirowego i głazów. Zlodowacenia środkowopolskie rozpoczyna kompleks utworów zastoiskowych: iłów, mułków i piasków o niewielkiej miąższości, nieprzekraczającej zazwyczaj 10 m. Powyżej tych utworów zalega glina zwałowa. Powyżej leży seria osadów interglacjalu eemskiego wykształcona w postaci iłów, mułków i piasków jeziornych zlodowaceń północnopolskich (zlodowacenie Wisły) rozpoczynają ily, mułki i piaski zastoiskowe. Występują one w dwóch poziomach - dolnym znajdującym się pod gliną zwałową i górnym występującym na powierzchni gliny. Gliny są zwarte, miejscami piaszczyste z domieszką żwirów i głazików. Miąższość ich wynosi do 45 m. Pierwszy poziom glin podścielają miejscami piaski rzeczne i wodnolodowcowe. Gliny zwałowe rozdzielone są poziomem piasków międzymorenowych. Osady trzeciorzędu reprezentowane są przez osady paleocenu, oligocenu oraz miocenu. Osady czwartorzędowe składają się z utworów zlodowaceń południowo-, środkowo- i północnopolskich, rozdzielonych przez osady interglacjalów: mazowieckiego i emskiego.

Miąższość osadów czwartorzędowych waha się od 150 do około 220 m. Do osadów czwartorzędowych zalicza się gliny zwałowe, piaski wodnolodowcowe, ily i mułki zastoiskowe. Na powierzchni omawianego obszaru występują utwory stadiału górnego zlodowaceń północnopolskich i są reprezentowane przez piaski i żwiry wodnolodowcowe, gliny zwałowe, ily i mułki zastoiskowe oraz piaski i mułki kemów. W dolinach rzek, misach jeziornych i zagłębieniach bezodpływowych występują holocenne piaski rzeczne, torfy i namuły torfiaste.

W holocenie na dnie dolin osadziły się mułki, piaski i żwiry rzeczne tworząc tarasy zalewowe. Ich miąższość waha się od 10 do 15 m. Wokół jezior i w dnach zagłębień wytopiskowych powstały osady jeziorne i aluwialne: ily, mułki, namuły, kreda jeziorna i piaski drobnoziarniste z domieszką humusu, które często przy większym nagromadzeniu substancji organicznych tworzą torfowiska (w zagłębieniu jeziora Liwieniec). Osady organiczne lokalnie występują także w dnach zagłębień wytopiskowych. Nie są dogodne do zabudowy.

Na terenie objętym opracowaniem występują udokumentowane złoża kopalin.

Na obszarze gminy Prabuty występują udokumentowane złoża kopalin: Gonty i Gonty I, Kołodzieje (piaski i żwiry).

Tabela nr 1. Udokumentowane złoża kopalin występujące na terenie gminy Prabuty - Obszar nr 3 zmiany studium.

Nazwa złoża	Kod	Opis położenia	Podtyp kopalin	Kierunek zastosowań kopaliny	Pow. złoża (ha)	Stan zagospodarowania	Rekultywacja
„Gonty”	KN 9691	Gonty	Piasek	drogownictwo , budownictwo	12,66	złoże zagospodarowane	leśny
„Gonty I”	KN 10266	Gonty	Piasek	budownictwo	1,75	złoże rozpoznane szczegółowo	rolniczy
„Kołodziej”	KN 16749	Kołodziej e część dz. nr 196 i 215	Piasek	budownictwo	1,21	złoże rozpoznane szczegółowo	rolniczo-leśny

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny - System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS

Na terenie gminy Prabuty znajdują się trzy udokumentowane złoża kopalin oraz trzy obszary górnicze. Na terenie gminy Prabuty wydano dwie koncesje na wydobycie kopalin ze złóż:

- Gonty (KN 9691) – koncesja dla Drobud Gdakowo wydana przez Marszałka Województwa Pomorskiego - koncesja nr 11/11 DROŚ.G.75121-42/10 z dnia 17.01.2011 r.;
- Kołodziej (KN 16749) – koncesja dla Danuty Borzyszkowskiej, prowadzącej działalność pod nazwą Usługi Rolnicze wydana przez Starostę Kwidzyńskiego - decyzja WO.6522.24.12.2014 z dnia 16.03.2015 r.

Rysunek nr 1. Położenie złoża Gonty (pole A i B) i Gonty I na tle mapy topograficznej.

Objaśnienia:

- granica geologiczna złoża GONTY (pole A i B)
- granica geologiczna złoża GONTY I
- ▨ Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierżon
- ▨ Morawski Obszar Chronionego Krajobrazu

Źródło: „Dodatek nr 3 do dokumentacji geologicznej złoża piasku „GONTY” w kat. C.

Tabela nr 2. Obszary górnicze występujące na terenie gminy Prabuty.

Nazwa obszaru górniczego	Nr w rejestrze	Opis położenia	Złoże	Data wyznaczenia	Pow. (ha)
„Gonty I”	10-11/3/260	Gonty	„Gonty I”	27.11.2007 r.	1,75
„Gonty C”	10-11/5/443b	Gonty, dz. 19/2, 20, 21/4, 21/5, 23/2, 23/4, 23/5, 23/7, 26/8, 243/1	„Gonty”	19.08.2020 r.	8,881
„Kołodziejcie A”	10-11/5/423a	Kołodziejcie, cz. dz. 195, 196, 215	„Kołodziejcie”	30.06.2022 r.	2,0

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny - System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych MIDAS

Obszary zasobowe udokumentowanych złóż kopalin wydobywanych metodą odkrywkową należy chronić przed zmianą sposobu dotychczasowego użytkowania, aby w przyszłości możliwe było podjęcie takiego wydobywania. Eksploatacja powinna być prowadzona zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego złoża, określonego w koncesji na wydobywanie surowca lub zgodnie z decyzją administracyjną.

Istotnym zagadnieniem dotyczącym pozyskiwania surowców naturalnych jest nielegalna eksploatacja przeważnie na własne potrzeby przez miejscową ludność, punktów takich jest na obszarze gminy kilkanaście.

Problemy i zagrożenia związane z wydobywaniem złóż, głównie to:

- oddziaływanie hałasu i pyłu na mieszkańców,
- negatywny wpływ na nawierzchnię dróg,
- położenie w zasięgu oddziaływania obszarów chronionych,
- wpływ na stosunki wodne oraz zasoby wodne.

Główny negatywny skutek przejawia się w niszczeniu naturalnej warstwy glebowej oraz pedosfery (wierzchnia warstwa litosfery), która wymagać będzie po wyeksploatowaniu zasobów odpowiedni dobranej rekultywacji obszaru. Wskazane jest, z uwagi na ochronę środowiska, aby rekultywacja na w/w terenie przebiegała w sposób możliwie najbardziej naturalny o kierunku rolniczym lub leśnym.

Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (mpzp) w większości jest usytuowany jest na wysoczyźnie morenowej płaskiej, której strukturę reprezentują piaski, mułki i gliny zwałowe, a także piaski i gliny deluwialne na glinach zwałowych, miejscami piaski, żwiry i gliny zwałowe moren martwego lodu. Jest ona urozmaicona ciągami moren czołowych ciągnących się równoleżnikowo na linii Sypanica – Gonty – Julianowo – Obrzynowo. Kulminacje moren sięgają 117 m n.p.m.

Obszar gminy Prabuty w przeważającej części wykazuje dobre i średnie warunki geologiczne i hipsometryczne dla lokalizacji zabudowy. Lokalizacja zabudowy powinna być jednak ograniczana na terenach wysokich i stromych skarp rynien i dolin oraz w ich dnach, a także w dnach podmokłych zagłębień wytopiskowych. Ewentualną lokalizację budownictwa należy poprzedzić tu badaniami geologicznymi podłoża. Są to przede wszystkim tereny o dużych spadkach, występowania gruntów organicznych, jak również tereny o płytkim poziomie zalegania wód podziemnych.

Biorąc pod uwagę dane ze szkicu geologiczno – inżynierskiego (1:10 000) północna i wschodnia część badanego obszaru leży w rejonie o korzystnych dla budownictwa warunkach. Teren mpzp reprezentują grunty spoiste, zwarte, sytkie średniozagęszczone i zagęszczone, na których nie występują zjawiska geodynamiczne oraz głębokość wody gruntowej przekracza 2 m. Natomiast tereny leśne występujące w zachodniej części badanego obszaru reprezentują częściowo torfy i piaski jeziorne.

6.1.2. Warunki glebowe

Obszar gminy Prabuty odznacza się dużym zróżnicowaniem gleb, tak pod względem typologicznym, jak i pod względem wartości użytkowej. W znacznym stopniu o rozmieszczeniu danych typów, rodzajów i gatunków gleb decyduje występowanie form morfologicznych terenu. Zróżnicowanie warunków przyrodniczych przyczyniło się do wytworzenia różnych typów gleb.

Obszar gminy Prabuty został zaliczony do 3 Kwidzińskiego-Suskiego regionu rolniczego. Region ten tworzą głównie gleby brunatne wyługowane oraz bielcowe wytworzone z piasków gliniastych na glinach i piasków całkowitych. Zdecydowana większość gleb obszaru gminy Prabuty wykazuje odczyn kwaśny (<6,7), typowy dla większości gleb warstwy powierzchniowej z obszaru Polski. Charakteryzują dużą przepuszczalnością oraz średnią i niską zasobnością składników pokarmowych. Dominują tu kompleksy gruntów ornych: 4 – żytmi bardzo dobry, 5 – żytmi dobry oraz 6 żytmi słaby. Gleby brunatne wykształcone na podłożu gliniastym zaliczane do kompleksu żytniego bardzo dobrego oraz zbożowo-pastewnego mocnego (zlokalizowane przede wszystkim we wschodniej i północnej części gminy). Gleby brunatne wyługowane i bielcowe, wykształcone na piaskach gliniastych, zaliczane do kompleksu żytniego dobrego lub żytinio-ziemniaczanego.

W południowo-zachodniej części gminy występują gleby bielcowe oraz brunatne wyługowane i kwaśne, wytworzone na podłożu piaszczystym i piaszczystym słabo gliniastym, zaliczane do kompleksu żytniego słabego i bardzo. pod względem składu mechanicznego materiału glebowego w przeważającej części występuje gatunek gleb piaszkowych (piaski luźne, piaski gliniaste mocne). Wg kompleksów rolniczej przydatności są to gleby orne przeznaczone pod użytki zielone oraz stanowią kompleks zbożowo- pastewny słaby.

Według mapy glebowo – rolniczej na obszarze objętym opracowaniem występują następujące typy gleb: gleby brunatne, płowe, bielcowe i gleby organiczne.

Na analizowanym terenie występują: grunty orne klasy RV, RVI, pastwiska PsV, PsVI.

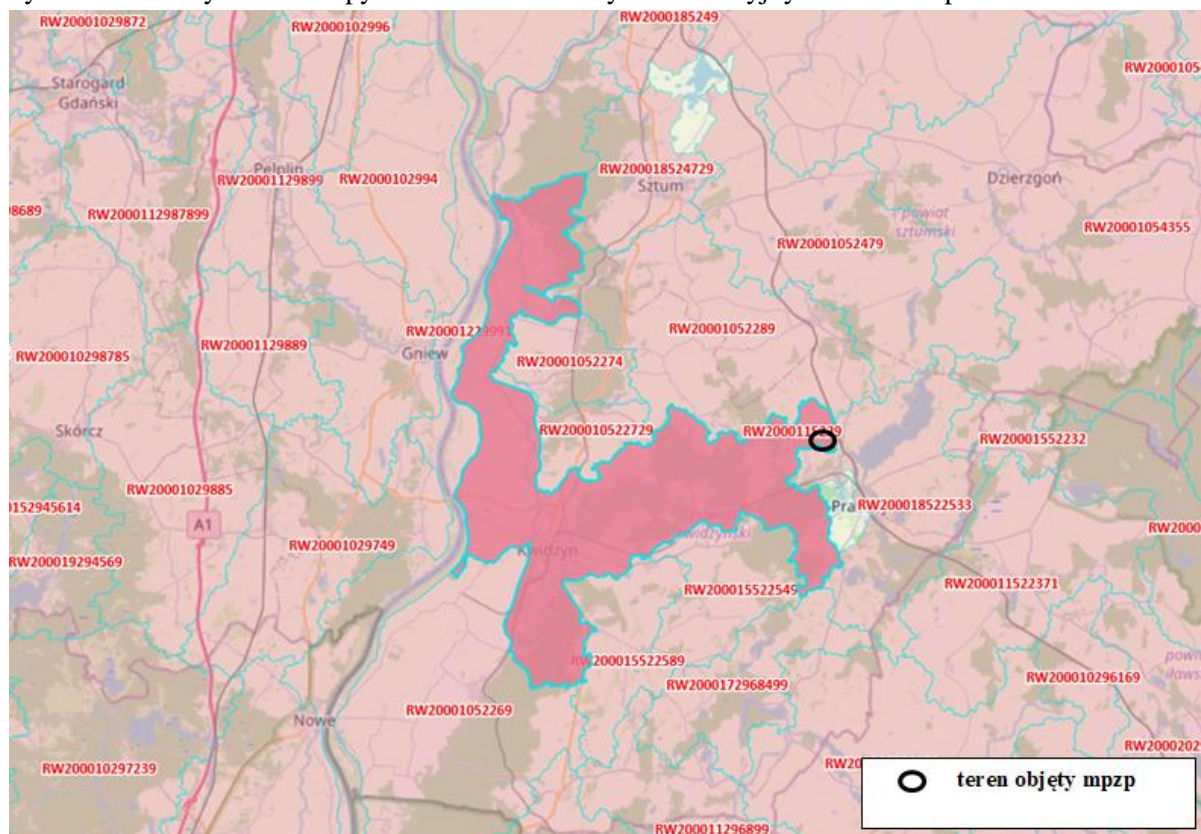
6.1.3. Wody powierzchniowe i podziemne.

Obszar gminy Prabuty w zdecydowanej większości znajduje się w zlewni Liwy, dopływu Nogatu, usytuowanej w odległości około 3,9 km na południowy wschód od terenu objętego mpzp. Południowa część obszaru gminy znajduje się w zlewni dopływu Osy – Gardęgi. Sieć hydrograficzna gminy jest urozmaicona. Bardzo ważnym elementem sieci hydrograficznej są kanały i rowy melioracyjne. W gminie Prabuty na 1 km² przypada 1,5 km rowów melioracyjnych. Rowy i kanały służą do nawodnienia i odwodnienia terenu. Osią hydrograficzną gminy jest Liwa, która przez większość obszaru gminy płynie ze wschodu na zachód, w okolicach Prabut płynie z południa na północ, a następnie z północy na południe. Całkowita długość rzeki wynosi 118 km, a jej zlewnia ma powierzchnię 934 km². Zlewnia ta charakteryzuje się bardzo dużą jeziornością. Rzeka Liwa ma gwałtowne i nierównomierne spadki. Liwa należy do rzek drenujących, okresowo prowadzi duże ilości rumoszu skalnego.

Jezioro Dzierżoń jest największym zbiornikiem w dorzeczu Liwy (powierzchnia 788 ha), leży około 1 km na północny wschód od Prabut. Jest to zbiornik rynnowy, średnio głęboki (do 15,0 m głęboki), długość jeziora osiąga 7 km, szerokość przekracza 1,5 km. Jezioro to ma dobrze rozwiniętą linię brzegową z kilkoma dużymi zatokami, jego przybrzeżne partie są silnie zarośnięte szuwarami, brzegi jeziora są dość wysokie, gdzieś tam zadrzewione. Na jeziorze znajdują się cztery wyspy. Przez jego południowozachodnią część przepływa Liwa. Odpływ z jeziora jest regulowany jazem. Jezioro Dzierżoń doskonale nadaje się do uprawiania żeglarstwa.

W odniesieniu do jednolitych Części Wód Powierzchniowych teren mpzp znajduje się w granicach **PLRW2000115229 Liwa od jez. Liwieniec do ujścia o długości – 71.82 km, powierzchni zlewni - 209,61 km², o rolnym charakterze.**

Rysunek nr 2. Wycinek z mapy JCWP z zaznaczonym orientacyjnym terenem opracowania.

Źródło: www.karty.apgw.gov.pl

Opracowywany teren znajduje się poza obszarami zagrożonymi zalewaniem wodami napływowymi.

Wody podziemne na obszarze gminy Prabuty głównym poziomem wodonośnym jest poziom czwartorzędowy, w obrębie którego występują dwa poziomy wodonośne: górnoplejstoceni, międzymorenowy występujący w serii piasków wodnolodowcowych młodszych zlodowaceń północnopolskich, i dolnoplejstoceni, występujący w utworach piaszczystych starszych zlodowaceń, a głównie w osadach interglacjalu eemskiego. Powszechnie użytkowaną i eksploatowaną przez większość ujęć warstwą wodonośną na omawianym obszarze jest warstwa górnoplejstoceni. Największe ujęcia z tego poziomu znajdują się w Prabutach. Górny poziom wodonośny zbudowany jest z utworów fluwioglacjalnych młodszych zlodowaceń północnopolskich. Zwierciadło wody występuje tu najczęściej pod ciśnieniem subartezyjskim. Górna warstwa wodonośna jest powszechnie użytkowana i eksploatowana. Dolny czwartorzędowy poziom wodonośny zbudowany jest z piasków interstadialnych starszych zlodowaceń północnopolskich, występujących na głębokości od 55 do 80 m. Poziom ten także jest wykorzystywany i użytkowany. Wody tego poziomu są ujmowane na ujęciu miejskim w Prabutach.

Występowanie i głębokość wód gruntowych uzależnione jest od intensywności i wielkości źródeł zasilania, a głównie występowania opadów atmosferycznych, budowy litologicznej podłoża, warunkującej jego odpowiednią przepuszczalność oraz od ukształtowania powierzchni terenu.

Wody gruntowe występują w piaskach wodnolodowcowych z okresu zlodowacenia północnopolskiego oraz w zagłębieniach powierzchni terenu, wypełnionych holoceniскими namułami i torfami. W dolinach Liwy i innych cieków występują w holoceniских piaskach rzecznych, madach i torfach. Przeciętna miąższość tych utworów waha się od 5 do 10 m.

W odniesieniu do podziału Jednolitych Części Wód Podziemnych teren mpzp należy do obszaru **PLGW200030**. Obszar ten położony jest Dorzeczu Wisły, regionie wodnym Dolnej Wisły.

Obszaru planu nie znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 210 „Hawa”. Jest to zbiornik porowy, czwartorzędowy, na większości obszaru posiadający II i III klasę jakości wody. Zbiornik ten na przeważającym obszarze jest bardzo mało podatny, lokalnie podatny, średnio i mało podatny na antropopresję. Średnia głębokość występowania wód powierzchniowych wynosi tu od 5 do 30 m.

Klimat obszaru gminy Prabuty należy do typu przejściowego, charakterystycznego dla całego Nizy Polskiego. Gmina leży na pograniczu nadwiślańskiego i mazurskiego regionu klimatycznego. Klimat gminy jest typowo przejściowym między klimatem morskim, a kontynentalnym, z dość dużym wpływem Bałtyku i malejącym kontynentalizmem. Znajduje to wyraz w dużej zmienności i różnorodności układów pogody.

Obszar gminy charakteryzuje się stosunkowo korzystnym topoklimatem. Przeważającą powierzchnię zajmują tereny o korzystnym topoklimacie dla budownictwa mieszkaniowego, ogrodnictwa, warzywnictwa, turystyki i rekreacji. Są to tereny płaskie, zbocza o ekspozycji dosłonecznej południowej, południowo zachodniej, południowo – wschodniej oraz wschodniej i zachodniej. Natomiast niekorzystnym topoklimatem charakteryzują się tereny podmokłe doliny Liwy oraz okolic jeziora Liwieniec i Dzierzgoń.

6.2. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA I JEGO ZAGROŻENIA

6.2.1. Powietrze atmosferyczne

Jakość powietrza atmosferycznego uzależniona jest przede wszystkim od: przemysłu dominującego na danym obszarze, odległości od głównych emitorów, poziomu emisji z sektora bytowo – komunalnego (emisja powierzchniowa), natężenia ruchu pojazdów i układu komunikacyjnego (emisja komunikacyjna), a także położenia geograficznego i warunków meteorologicznych.

Na terenie gminy Prabuty nie występują znacząco uciążliwe źródła emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Najistotniejsze zanieczyszczenia to emisje energetyczne z gospodarstw domowych korzystających z tradycyjnych źródeł energii oraz kotłowni zakładów przemysłowych, z dróg wojewódzkich nr 520, 521 i 522, z zakładów przemysłowych i obiektów komunalnych. Największe ilości zanieczyszczeń pochodzenia transgranicznego emituje International Paper – Kwidzyn S.A. Są to zarówno zanieczyszczenia technologiczne jak i energetyczne.

Na terenie gminy nie występuje problem nadmiernego zanieczyszczenia powietrza, bowiem według dokonanych klasyfikacji (Raport WIOŚ w Gdańsku za 2017 rok) gmina i miasto Prabuty niemal we wszystkich klasyfikacjach dokonanych dla poszczególnych zanieczyszczeń, znajduje się w najkorzystniejszej klasie A (nieodtrzymane poziomy dla pyłu PM10, nieodtrzymane poziomy benzo(a)pirenu, nieodtrzymane poziomy dla ozonu w przypadku celu długoterminowego (2020 r.).

Przekroczenia stężeń dopuszczalnych występujące na badanych obszarach wiązały się przede wszystkim z niską emisją. Przekroczenie poziomów dopuszczalnych benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego obserwuje się podczas spalania paliw stałych w celach grzewczych, a w szczególności w małych paleniskach indywidualnego sektora komunalno-bytowego.

6.2.2. Hałas

Hałas i jego zagrożenia

Zgodnie z Prawem Ochrony Środowiska „ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, między innymi poprzez utrzymanie hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie oraz przez zmniejszenie poziomu hałasu, co najmniej do dopuszczalnego, w przypadku, gdy nie jest on dotrzymany”.

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny gminy zaliczyć należy komunikację drogową oraz w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy, którego uciążliwość ma charakter lokalny o stosunkowo niedużym zasięgu.

Hałas na danym terenie mpzp może charakteryzować się niskim natężeniem, ze względu na nie niewielki ruch kołowy na drodze powiatowej oraz gminnych wewnętrznych.

W obrębie obszaru gminy Prabuty w ostatnich latach nie wykonywano kompleksowych pomiarów dokumentujących poziom natężenia hałasu, zarówno ze źródeł „punktowych”, jak i z tras komunikacyjnych. Pojazdy poruszające się z niewielką prędkością, w tym maszyny rolnicze, emitują dźwięk o znacznym natężeniu.

Na drogach gminnych także nie były prowadzone badania poziomów natężenia dźwięku, jak również nie wykonywano tu pomiarów natężenia ruchu.

6.2.2. Promieniowanie elektroenergetyczne

Źródłami emisji pól elektromagnetycznych o szkodliwym dla otoczenia promieniowaniu niejonizującym są głównie linie energetyczne o napięciu znamionowym powyżej 110 kV.

W obszarze opracowania mpzp nie znajdują się napowietrzne linie energetyczne.

6.2.3. Wody

Stan jakości części wód **PLRW2000115229 Liwa od jez. Liwieniec do ujścia**, której stan oceniono jako zły, a osiągnięcie celów środowiskowych uznano za zagrożone.

Tabela nr 1. Informacje na temat JCWP.

Kod JCW	Nazwa	Czy JCW jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLRW2000115229	<u>Liwa od jez. Liwieniec do ujścia</u>	Monitorowana	naturalna część wód	zły	zagrożona
Typ odstępstwa	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych				
Termin osiągnięcia dobrego stanu	2027				
Uzasadnienie odstępstwa	Odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: fosfor ogólny, fosforany, OWO, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C; MMI, EFI+PL/ IBI_PL; benzo(a)piren(w). Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód”, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych”) i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji”). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań.				

Źródło: karty.apgw.gov.pl

Stan zanieczyszczeń wód powierzchniowych występujących na terenie województwa pomorskiego, w tym gminy Prabuty bada okresowo Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku. Stan czystości wód powierzchniowych oceniany jest w oparciu o analityczne pomiary kontrolne realizowane w ramach monitoringu środowiska dla wód powierzchniowych płynących (sieć podstawowa i regionalna) oraz zbiorników zaporowych (sieć regionalna).

Istotnym źródłem presji na środowisko wodne jest niezorganizowana lub źle funkcjonująca gospodarka ściekowa na obszarach wiejskich. W ostatnich latach sytuacja zaczęła poprawiać się dzięki realizowanym inwestycjom kanalizacyjnym na tych terenach. Można stwierdzić, że tym samym zmniejsza się ilość ścieków, która trafiała bezpośrednio do wód i gruntu oraz z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych.

Cel środowiskowy dla w/w obszaru:

- 1) Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.
- 2) W lasach podejmowanie działań w celu ustabilizowania stosunków wodnych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych (tj. w borach i brzezinach bagiennych, olsach i łęgach) przez budowę obiektów małej retencji; zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, torfowisk.
- 3) Na terenach nieleśnych zachowanie śródpolnych torfowisk, bagien i innych podmokłości oraz oczek wodnych. Kształtowanie stosunków wodnych na użytkach rolnych dopuszczalne tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródłiskowych cieków. Zachowanie i ochrona ekosystemów wód powierzchniowych (naturalnych i sztucznych, płynących i stojących, w tym starorzeczy) wraz z pasem roślinności okalającej. Utrzymanie i odtwarzanie drożności biologicznej rzek jako elementów korytarzy ekologicznych poprzez zaniechanie budowy nowych pięter dla celów energetycznych oraz poprzez budowę urządzeń umożliwiających wędrówkę organizmów wodnych w miejscach istniejących przegród.

- 4) Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień oraz trwałych użytków zielonych, celem ograniczenia spływu substancji biogennej i zwiększenia bioróżnorodności biologicznej.
- 5) Ograniczenie prac regulacyjnych rzek tylko do zakresu niezbędnego dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków.
- 6) Zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód na obszarach międzywala; stopniowe przywracanie naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez naturalne wylewy.
- 7) Zwiększanie małej retencji wodnej, przy czym zbiorniki takie winny równocześnie wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu, odtwarzanie funkcji obszarów źródliskowych i innych siedlisk hydrogenicznych o dużych zdolnościach retencyjnych.
- 8) Ograniczanie intensywności zagospodarowania stref przybrzeżnych, zwłaszcza na skarpach rzecznych i jeziornych. Ochrona zlewni bezpośredniej jezior – w szczególności jezior lobeliowych - przed zainwestowaniem i użytkowaniem powodującym nasilenie procesów eutrofizacji. Rozpoznanie okresowych dróg migracji zwierząt, których rozwój związany jest bezpośrednio ze środowiskiem wodnym (w szczególności płazów) oraz podejmowanie działań w celu ich ochrony.
- 9) Zapobieganie obniżaniu zwierciadła wód podziemnych, w szczególności poprzez ograniczanie budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach jeziornych i rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych.
- 10) Gospodarka rybacka na wodach powierzchniowych wspierająca ochronę gatunków zagrożonych oraz promująca gatunki o pochodzeniu lokalnym, prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb właściwej dla danego typu wód.
- 11) Wnioskowanie do właściwego organu ochrony przyrody celem obejmowania ochroną prawną zachowanych w stanie zbliżonym do naturalnego fragmentów ekosystemów wodnych oraz stanowisk gatunków chronionych i rzadkich reprezentatywnych dla ekosystemów hydrogenicznych. Opracowanie i wdrożenie programów restytucji oraz czynnej ochrony rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, roślin i grzybów bezpośrednio związanych z ekosystemami wodnymi. Zachowanie i ewentualnie odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą.

Teren opracowania położony jest w jednolitej części wód podziemnych oznaczonych kodem **PLGW200030**, jej powierzchnia zlewni wynosi 1251.30 km². Ocena stanu chemicznego wskazała stan dobry. Ocena stanu ilościowego jako dobrą. Głównymi celami środowiskowymi jest dobry stan chemiczny oraz ilościowy. Zlewnia użytkowana do celów rolniczych. Ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych określono jako niezagrażoną.

6.3. FLORA I FAUNA

Świat roślin i zwierząt jest uwarunkowany różnymi typami środowisk. Jest typowy zarówno dla obszarów wysoczyzny morenowej użytkowanej rolniczo, jak i dla obszarów podmokłych, zalesionych i nieużytków. Obszar wysoczyzny morenowej jest terenem o najmniejszej bioróżnorodności. Dominują tu agrocenozy pól uprawnych.

Szacę roślinną na obszarze gminy Prabuty tworzą przede wszystkim: agrocenozy gruntów rolnych, zbiorowiska łąkowo-pastewne w użytkowaniu rolniczym, w tym na terenach z płytko zalegającą wodą gruntową, lasy i zbiorowiska semileśne, w tym porastające tereny hydrogeniczne nadwodne oraz w lokalnych zagłębieniach terenu, śródpolne zadrzewienia i zakrzewienia, w tym nowe nasadzenia drzew, szpalery i aleje drzew wzdłuż dróg oraz cieków i rowów melioracyjnych, pojedyncze drzewa, przydomowe sady i ogrody, roślinność cmentarna i parkowa, roślinność ruderalna na terenach zainwestowania osadniczego. Duże znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe posiadają zadrzewienia śródpolne i przydrożne. Są miejscem bytowania wielu gatunków zwierząt. Na wysoczyźnie oprócz drobnych ssaków licznie reprezentowana jest ornitofauna. Częstym ptakiem na terenach gminy jest bocian biały. Na polach uprawnych pospolicie występują: jaskółka, przepiórka, bażant, kuropatwa i inne. Tereny leśne i obrzeża lasów to miejsca bytowania, żerowania i rozrodu ptaków drapieżnych. Bardzo duże znaczenie, głównie ekologiczne, zwłaszcza na obszarach

gospodarowanych rolniczo, mają wszelkiego rodzaju zadrzewienia śródpolne i przydrożne. Zadrzewienia śródpolne są bardzo nierównomiernie rozmieszczone. Niestety ich zasoby zmniejszają się sukcesywnie ze względu na niszczenie (zaorywanie miedzi) oraz zasypywanie śródpolnych oczek wodnych. Przydrożne szpalery drzew występują wzdłuż wszystkich dróg wojewódzkich (na przeważającym ich odcinku), oraz w mniejszym stopniu wzdłuż dróg powiatowych i gminnych.

Głównym gatunkiem lasotwórczym, na obszarze gminy, jest sosna tworząca około 70% lasów. Charakter lasom nadaje gromadnie występujący buk. W dolinach rzek występują siedliska niżowych łągów jesionowo-olszowych okresowo lekko zabagnionych. W otoczeniu jeziora Liwieńca występuje siedlisko olsy środkowoeuropejskiej. Na większości obszaru dominuje grąd subatlantycki. Na południu od rzeki Liwy, płatowo występuje siedlisko żyznej buczyny niżowej. Niewielkie wysepki, z siedliskiem niżowego łąkowego lasu wiązowo-dębowego występują w okolicach wsi Sypanica. Na zachód od jeziora Liwieńca znajduje się siedlisko kontynentalnego boru mieszanego sosnowodębowego, występującego na piaskach i żwirach pochodzenia wodnolodowcowego (sandrach). Niewielki obszar położony nad jeziorem Burgale porasta siedlisko ubogiej buczyny niżowej, na wschodzie i południu od jeziora występuje siedlisko żyznej buczyny niżowej. W otoczeniu jeziora Dzierżoń występują izolowane siedliska kserotermicznych muraw stepowych.

Na południu od rzeki Liwy, płatowo występuje siedlisko żyznej buczyny niżowej.

Pod względem faunistycznym obszar miasta i gminy Prabuty jest typowy dla niżu, wzbogacony o gatunki występujące na stokach dolin i wzniesień. Położony jest on w obrębie faunistycznej krainy południowo – bałtyckiej. Z ssaków najczęściej występuje dzik, łось, sarna, lis, dzikie króliki, nietoperz, ryjówka aksamitna i nornik polny. Występuje tu również jenot, piżmak, bóbr, wydra, a sporadycznie wilk i ryś. Wśród ptaków najczęściej występują gęsi, łabędzie, nury, bociany, remizy, wróblowate i drapieżne. Zimą można spotkać rzepołucha, będącego jedynym przedstawicielem elementu tybetańskiego w awifaunie Europy. Na terenie gminy występują też liczne gady i płazy.

Typy siedlisk: Nie stwierdzono występowania żadnego siedliska objętego ochroną, a także mszaków czy porostów o znaczącym potencjale ekologicznym.

Podczas wizji w terenie metodą obserwacji fauny nie zaobserwowano występowania gatunków płazów, gadów czy ptaków, objętych ochroną oraz ich siedlisk.

Według inwentaryzacji w terenie dnia 11 listopada 2023 r. nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk.

6.4. OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE ORAZ FORMY OCHRONY PRZYRODY

Analizowany obszar opracowania jest bezpośrednio objęty formą ochrony prawnej w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody. Wschodni fragment terenu objętego mpzp znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierżoń, który łączy się z Obszarem Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy i ma powierzchnię 5630 ha, w tym użytki rolne - 51,3%, lasy i zadrzewienia - 23,5%, a wody powierzchniowe - 18,4%. Elementami krajobrazotwórczymi tego obszaru są: - niecki jezior rynnowych Dzierżoń i Balewskie wraz z ich okolicą; - dwa kompleksy leśne w części północnej obszaru między wsiami Krasna Łąka a Waplewo Wielkie; - tereny upraw rolniczych i użytków rolnych nad wymienionymi jeziorami. Jeziora leżą na dnie rynny polodowcowej. Niecki jezior mają strome i wysokie brzegi. W pobliżu jeziora Balewskiego znajduje się kompleks leśny. Jezioro Dzierżoń doskonale nadaje się do uprawiania żeglarskiego. Miejscowość Waplewo posiada zabytek historyczny w postaci pałacu Sierakowskich wraz z parkiem w stylu angielskim. Cały obszar ma walory przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe, historyczne i osadnicze.

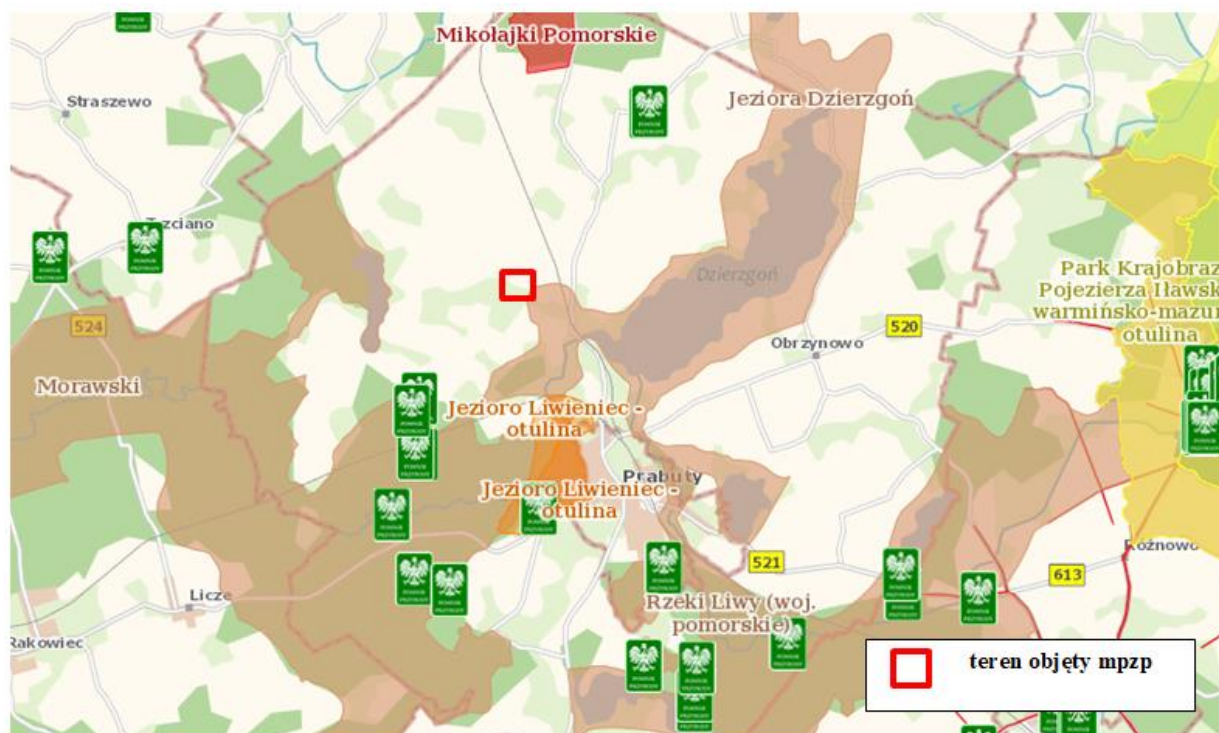
Na powyższym obszarze w ustaleniach mpzp należy respektować nakazy i zakazy zawarte w uchwale Nr 259/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie pomorskim.

Na obszarach chronionego krajobrazu, wymienionych w załączniku do niniejszej uchwały, podejmuje się następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych ekosystemów lądowych, oraz ekosystemów wodnych:

1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,

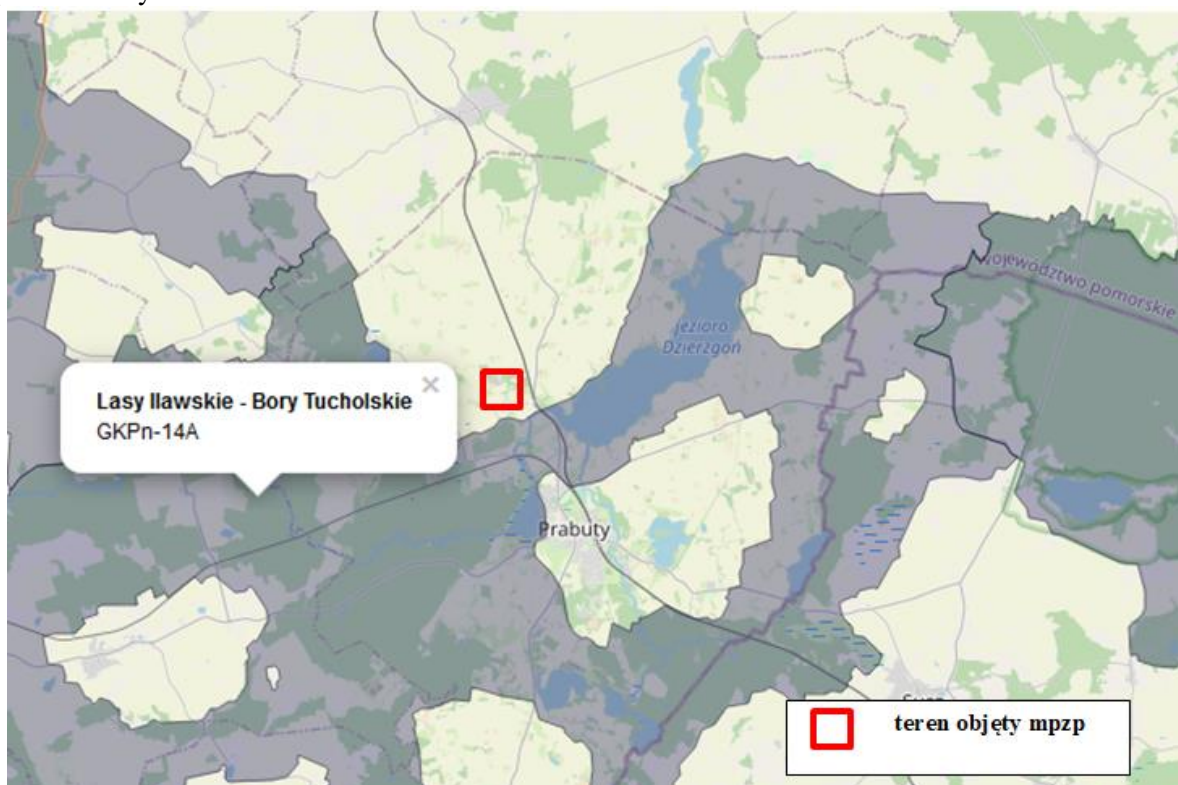
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
 - 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
 - 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
 - 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
 - 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybicka,
 - 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
 - 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.
- W odniesieniu do zakazów, o których mowa, obowiązują odstępstwa wskazane w art. 24 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Rysunek nr 4. Obszar objęty mpzp na tle istniejących form ochrony przyrody.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.geoserwisgdos.gov.pl

Rysunek nr 5. Obszar objęty mpzp na tle istniejącego korytarza ekologicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.mapakorytarze.pl

Teren opracowania znajduje się na północ zasięgu Korytarza ekologicznego Lasy Iławskie - Bory Tucholskie GKPn – 14A. Jest to korytarz o zasięgu regionalnym, który biegnie przez środkową część gminy. Obejmuje ciek wodny oraz przyległe tereny łąk, zadrzewień i lasów. Korytarz znajduje się w zasięgu jeziora Dzierzgoń.

Korytarz ekologiczny stanowi obszar mający znaczenie dla ochrony przyrody i powiązań ekologicznych Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierzgoń z innymi rejonami przyrodniczo cennymi. Na terenie funkcjonują również korytarze ekologiczne o znaczeniu lokalnym, które należy obejmować ochroną ze względu na spójność współżycia między środowiskiem przyrodniczym i potrzebą funkcjonowania człowieka jako ważnego elementu tego środowiska. Szczególną ochroną należy objąć składowe elementy lokalnych korytarzy ekologicznych takie jak: ciągi i aleje przydrożne, system rowów i kanałów melioracyjnych, tereny łąkowo-pastwiskowe, kompleksy leśne itp.

Innymi najbliższymi usytuowanymi formami przyrody są:

- Morawski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Rezerwat przyrody Jezioro Liwieniec Otulina,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy,
- Ryjewski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Białej Góry,
- Natura 2000 PLH 220076 Mikołajki Pomorskie,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Iławskiego A i B,
- Park Krajobrazowy Pojezierza Iławskiego,
- Sadliński Obszar Chronionego Krajobrazu

Na terenie objętym mpzp nie występują obiekty i obszary objęte ochroną zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

6.5. ZAGOSPODAROWANIE TERENU

6.5.1. Położenie terenu

Analizowany obszar znajduje się **miejsowości Gonty, w gminie Prabuty PRZY drodze gminnej nr 248035G**, na zachód od linii kolejowej nr 9 (Magistrala E65), łącząca Warszawę z Gdynią oraz drogi wojewódzkiej nr 522 (Górki – Prabuty – Trumieje – Sobiewola) oraz na północ od drogi wojewódzkiej nr 520 (Prabuty - Kamieniec). Obszar mpzp stanowi działki, należące do obrębu Gonty, które stanowią poszerzenie granic aktualnego złoża kruszywa piasków – GONTY.

Rysunek nr 6. Wyrys z ortofotomapy terenu objętego planem – skala 1:5 000.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.geoportal.gov.pl

Rysunek nr 7. Wyrys z mapy topograficznej terenu objętego planem – skala 1:25 000.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.geoportal.gov.pl

Fotografia nr 1. Widok na obszar mpzp, tereny poszerzenia złoża GONTY.

Źródło: Fotografia własna

W dalszej okolicy znajdują się:

- na zachód – tereny rolnicze, leśne, jezioro Sypanica, zabudowa wsi Sypanica,
- na wschód – tereny rolnicze, miejscowość Julianowo, jezioro Dzierzgoń
- na północ – tereny rolnicze i leśne, miejscowość Antonin, Gdakowo,
- na południe – linia kolejowa nr 9, droga wojewódzka nr 522, tereny miasta Prabuty.

Gmina Prabuty jest zwodociągowana w 95,5% (wg GUS za 2016 r.), odpowiednio na obszarze miasta 99,9% i na obszarze wiejskim 86,9%. Czynna sieć wodociągowa ma długość około 190 km (dane firmy PEWIK), a liczba przyłączy w 2017 roku była równa 2055 (dane GUS). W 2016 roku z sieci wodociągowej korzystało 12614 osób (dane GUS). Mieszkańcy gminy zaopatrywani są w wodę pitną z czterech ujęć wody, które znajdują się w Prabutach (3 studnie), Grażymowie (1 studnia), Patałykach (1 studnia) i w Sypanicy (4 studnie). Sieć wodociągowa na obszarze gminy stanowi spójną całość, największą wydajność ma ujęcie w Prabutach 133 m³/godzinę, pozostałe ujęcia mają wydajność poniżej 2 m³/godzinę.

Teren objęty mpzp podłączony jest do sieci wodociągowej.

Na terenie gminy Prabuty, w ramach gospodarki wodno-ściekowej, skanalizowane zostały jedynie miasto Prabuty (jednak nie na całym obszarze) i miejscowość Grodziec. Teren objęty mpzp nie znajduje w granicach aglomeracji.

Poprzez kanalizację grawitacyjną i tłoczną przy wykorzystaniu przepompowni ścieki (łącznie liczba tych obiektów wynosi 23) oraz za pomocą wozów asenizacyjnych dostarczane są do gminnej oczyszczalni ścieków w Prabutach i w Grodźcu. Przepustowość oczyszczalni w Prabutach określona została na poziomie 2000 m³/dobę, a w Grodźcu na 42 m³/dobę. Aktualnie obciążenie hydrauliczne oczyszczalni wynosi odpowiednio 831 m³/dobę i 17 m³/dobę. Gospodarka wodno-ściekowa w części rozproszonej zabudowy gminy rozwiązywana jest poprzez oczyszczalnie przydomowe i szamba.

Na terenie gminy występuje duże zróżnicowanie rodzajów źródeł ciepła, najpopularniejszym nośnikiem są paliwa stałe (węgiel, koks, drewno i inne), ponadto wykorzystywany jest gaz płynny (LPG), olej opałowy oraz prąd elektryczny. Zaopatrzenie w ciepło odbywa się głównie w oparciu o własne, indywidualne źródła ciepła. Znajdujące się na terenie gminy kotłownie lokalne są niewielkie, zaspokajają potrzeby ciepłe związane z ogrzewaniem budynków.

Sieć gazowa na terenie gminy ma długość 36083 m i znajduje się jedynie na terenie miasta Prabuty.

6.6. Tendencje zmian w środowisku w przypadku BRAKU mpzp

W przypadku braku zmiany mpzp pozostawienie przedmiotowego obszaru zgodnie z dotychczasowym zagospodarowaniem spowoduje, że nadal będzie możliwe określenie zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenu na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (zgodnie z art.1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Brak zmiany ustaleń dla w/w rejonu może doprowadzić do niekontrolowanej sukcesji różnego typu działalności, a także w pełni nie zrealizowane zostanie wykorzystanie terenu w gminie Prabuty.

W przypadku braku uchwalenia powyższego projektu planu, realizacja zabudowy będzie możliwa wyłącznie na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. Może to wpłynąć niekorzystnie na przekształcenia krajobrazu poprzez intensywność i charakter zabudowy.

7. OPIS PROJEKTOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty* zawiera informacje dotyczące przeznaczenia terenu, zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Określa parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy.

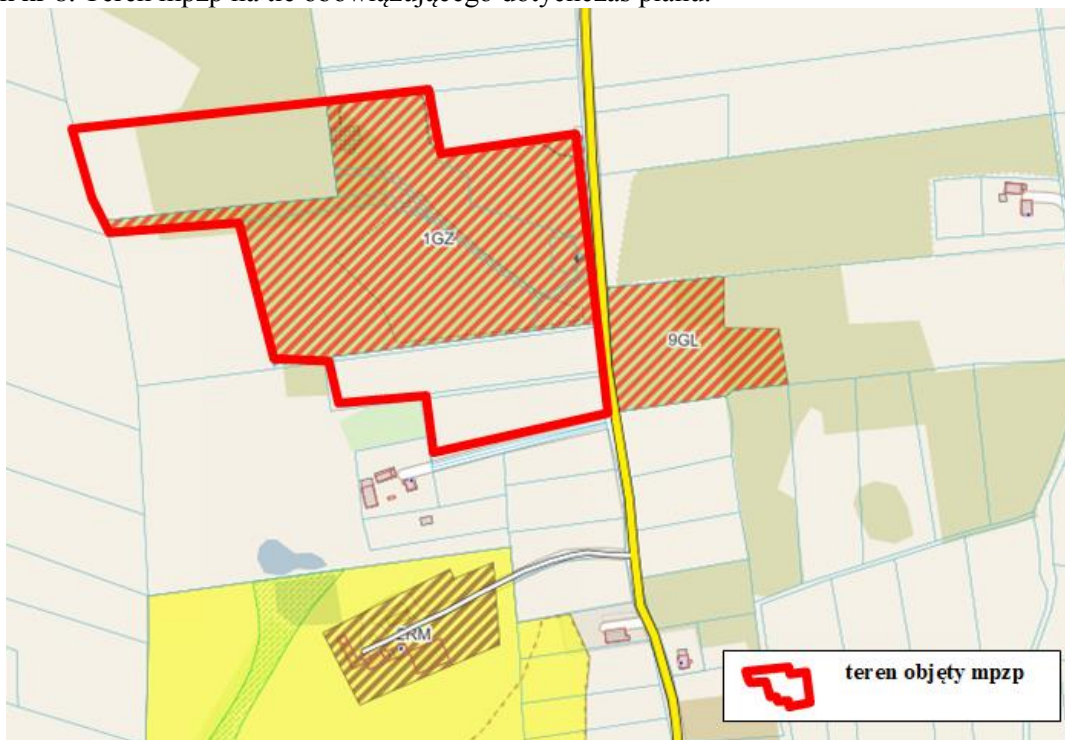
W projekcie mpzp wyszczególnione zostały również ustalenia odnoszące się do modernizacji, rozbudowy oraz budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, a także sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

Dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem 1G ustala się: przeznaczenie: teren górnictwa i wydobywania.

W obszarze objętym przedmiotową uchwałą obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w obrębie Gonty, w gminie Prabuty, przyjęty Uchwałą Nr XXI/127/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w obrębie Gonty (Dz. Urz. Woj. Pom. nr 124 z 13 października 2004 r., poz. 2139).

Teren w dotychczas obowiązującym mpzp przeznaczony jest pod 1GZ – teren przeznaczony pod działalność gospodarczą, eksploatacja kruszyw, zieleń.

Rysunek nr 8. Teren mpzp na tle obowiązującego dotychczas planu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.prabuty.e-mapa.net

8. OCENA WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU OKREŚLONYCH W PROJEKCIE MPZP WYNIKAJĄCYCH Z POTRZEB OCHRONY ŚRODOWISKA

8.1. TWORZENIE WARUNKÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, W TYM OCHRONA WÓD I GLEBY, POWIETRZA, BIORÓŻNORODNOŚCI

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu ustalono:

1. Część terenu 1G położona jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierzgoń, obowiązuje nakaz stosowania reżimów ochronnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
2. Teren wyrobiska należy zabezpieczyć przed możliwością wyrzucania odpadów i wylewania nieczystości oraz przed wtargnięciem zwierząt.
3. Przy zagospodarowaniu terenu należy uwzględnić przepisy odrębne dotyczące ochrony dziko występujących gatunków zwierząt, roślin i grzybów.
4. Eksploatacja kopalni kruszywa nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska na terenach z nią sąsiadujących.
5. Obowiązują ustalenia szczegółowe dla poszczególnych terenów zawarte w rozdziale 3 ustaleń mpzp.

Dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem 1G ustala się:

- 1) **przeznaczenie:** teren górnictwa i wydobywania;
- 2) **obiekty towarzyszące:** obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, dojścia, dojazdy, parkingi, drogi wewnętrzne itp.;

Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej:

1. Powiązanie obszaru objętego planem z zewnętrznym układem komunikacyjnym realizowane jest poprzez drogi publiczne zlokalizowane poza granicą obszaru objętego planem.
2. Obowiązują ustalenia szczegółowe dla poszczególnych terenów zawarte w rozdziale 3.
3. W granicach planu dopuszcza się sytuowanie sieci i urządzenia infrastruktury technicznej zgodnie z przepisami odrębnymi, a także przebudowy, zmiany lokalizacji.
4. Zaopatrzenie w wodę:
 - 1) dopuszcza się indywidualne ujęcia wody zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - 2) zapewnienie wody w warunkach kryzysowych zgodnie z wymogami obrony cywilnej,
 - 3) wodę dla celów przeciwpożarowych należy zapewnić z istniejących i projektowanych sieci, uzbrojonych w hydranty lub z innych źródeł, z dopuszczeniem lokalizacji zbiorników przeciwpożarowych.
5. Odprowadzenie ścieków: nie występuje potrzeba określenia.
6. Odprowadzenie wód opadowych na terenie działki.
7. Zaopatrzenie w energię elektryczną:
 - 1) dopuszcza się rozbudowę sieci i urządzeń przesyłu energii elektrycznej,
 - 2) dopuszcza się budowę stacji transformatorowych.
8. Zaopatrzenie w ciepło: nie występuje potrzeba określenia.
9. Zaopatrzenie w gaz – dopuszcza się lokalizację sieci gazowych zgodnie z przepisami odrębnymi.
10. W zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej: dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń telekomunikacyjnych zgodnie z przepisami odrębnymi.
11. W zakresie gospodarki odpadami: utylizacja odpadów zgodnie z obowiązującymi przepisami ustaw oraz uchwalonymi przepisami lokalnymi.

Zasady ochrony i kształtowania ład przestrzennego:

- a) eksploatacja złoża systemem odkrywkowym odbywać się będzie zgodnie z projektem zagospodarowania złoża i na podstawie koncesji na wydobywanie kopalin ze złoża – zgodnie z przepisami odrębnymi,
- b) dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń obsługi technicznej o charakterze obiektów tymczasowych związanych z przeznaczeniem terenu,
- c) minimalna powierzchnia nowo wydzielonych działek – nie ustala się.

8.2. OCHRONA WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH I KULTUROWYCH

Obszar opracowania jest bezpośrednio objęty formą ochrony prawnej w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody. Obszar planu miejscowego znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierżgoń. W zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić ograniczenia i zakazy zgodnie z przepisami odrębnymi.

W granicach opracowania planu nie występują obiekty i obszary objęte ochroną zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Respektowanie ustaleń planu z zakresu zasad ochrony środowiska (wraz z pozostałymi, dotyczącymi zasad zagospodarowania terenu) powinno zabezpieczyć w odpowiednim stopniu ochronę wartości przyrodniczych i krajobrazowych obszaru objętego opracowaniem oraz jego bezpośredniego sąsiedztwa.

9. OCENA ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNYCH

9.1 ZGODNOŚĆ Z UWARUNKOWANIAMI OKREŚLONYMI W OPRACOWANIU EKOFIZJOGRAFICZNYM

Rozpatrywany obszar, pod względem fizjograficznym, charakteryzuje się względnie dobrą przydatnością pod projektowane funkcje.

W większości terenów objętych mpzp występują względnie dogodne warunki geologiczno – inżynierskie – grunty są o dobrej nośności, wody gruntowe występują na głębiej niż 2,0 m,

Biorąc pod uwagę dane ze szkicu geologiczno – inżynierskiego (1:10 000) północna i wschodnia część badanego obszaru leży w rejonie o korzystnych dla budownictwa warunkach. Teren mpzp reprezentują grunty spoiste, zwarte, sypkie średniozagęszczone i zagęszczone, na których nie występują zjawiska geodynamiczne oraz głębokość wody gruntowej przekracza 2 m.

W chwili obecnej, poszczególne komponenty środowiska naturalnego, z uwzględnieniem istniejącego sposobu zagospodarowania, nie wykazują wyraźnych zanieczyszczeń. Najbardziej narażonymi na zanieczyszczenia są następujące komponenty środowiska przyrodniczego: powietrze atmosferyczne (pyły, gazy z ogrzewania budynków, technologiczne oraz ruchu samochodów), klimat akustyczny (hałas komunikacyjny i komunalno-bytowy) i powierzchnia ziemi.

Zaprojektowane funkcje, przy zachowaniu wszystkich zakazów i nakazów dotyczących ochrony środowiska, nie powinny stwarzać zagrożenia dla środowiska przyrodniczego oraz zdrowia i życia ludzi.

Środowisko omawianego terenu jest zmienione przez człowieka w sposób umiarkowany.

Stan środowiska określa się jako dobry.

Ocena w stosunku do aktualnego zagospodarowania terenu – obecnie środowisko przyrodnicze wokół analizowanego rejonu jest przekształcone przez człowieka i stopniowo ulega antropogenizacji z uwagi na docelowe przeznaczenie terenu.

Ocenia się, że poszczególne elementy środowiska przyrodniczego funkcjonują prawidłowo i są podatne na regenerację.

9.2. ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI PRAWA DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA

Ustalenia planu respektują wymogi określone w przepisach ogólnych i szczegółowych z zakresu ochrony środowiska.

10.1. OCENA WPLYWU PROJEKTOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I ZDROWIE LUDZI

Realizacja ustaleń planu nie może być przyczyną zupełnej degradacji wartości przyrodniczej obszaru, jednak każda zmiana sposobu zagospodarowania terenu z przeznaczeniem na cele antropogeniczne wiąże się z wpływem na środowisko przyrodnicze. Charakter i rozmiar oddziaływań zależy od przeznaczenia i wielkości elementu tworzącego zmianę.

Prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu mpzp nie będzie oddziaływała znacząco na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, gdyż obszar opracowania nie jest bezpośrednio objęty formą ochrony prawnej w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody.

Na obszarze projektowanego planu nie występują obszary: wodno-błotniste, inne obszary o płytkim zaleganiu wód podziemnych, w tym siedliska łąkowe oraz ujścia rzek; wybrzeży i środowisko morskie lub górskie; objęte ochroną, w tym obszary ochronne zbiorników śródlądowych; wymagające specjalnej ochrony ze względu na występowania gatunków roślin, grzybów, zwierząt lub ich siedlisk lub siedlisk przyrodniczych objętych ochroną, w tym obszary Natura 2000; na których standardy jakości zostały przekroczone lub istnieje prawdopodobieństwo ich przekroczenia; przylegające do jezior; jak również uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej.

W przypadku, jeżeli skutkiem robót budowlanych lub innych prac związanych z realizacją zamierzeń wymienionych w projektowanym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego będzie podjęcie czynności objętych zakazami względem gatunków chronionych zwierząt, roślin oraz grzybów, wynikającymi z art. 51 i 52 ustawy o ochronie przyrody, np.:

- w odniesieniu do zwierząt objętych ochroną gatunkową – niszczenie ich siedlisk lub ostoi, będących obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, jak również niszczenie, usuwanie lub uszkodzanie gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- w odniesieniu do grzybów i roślin – umyślne niszczenie osobników oraz niszczenie siedlisk lub ostoi roślin i grzybów,
- każdy inwestor lub wykonawca, niezależnie od rozmiarów prowadzonego zamierzenia inwestycyjnego, jest zobowiązany do uzyskania zgody na wykonanie czynności podlegającym zakazom na zasadach określonych w ustawie o ochronie przyrody.

Teren opracowania w przewadze użytkowany jest rolniczo. Otoczenie terenu też stanowią grunty orne. W wyniku realizacji zapisów m.p.z.p. zostaną zmodyfikowane warunki bytowania fauny poprzez zabudowę terenu. Zabudowa terenów otwartych będzie miała niewątpliwie niekorzystny wpływ na faunę. Uszczuplenie powierzchni terenów otwartych i przesunięcie granicy terenów budowlanych bliżej granic terenów rolnych, zwiększenie ruchu kołowego spowoduje zmniejszenie przydatności terenów otwartych jako miejsc żerowiskowych i łąkowych.

Prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu mpzp nie będzie oddziaływała znacząco na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, gdyż na terenie objętym mpzp na podstawie dostępnych danych i wizji lokalnych nie stwierdzono potencjalnego występowania gatunków chronionych i ich siedlisk (wymienionych w odpowiednich rozporządzeniach Ministra Środowiska dotyczących ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów) oraz cennych siedlisk przyrodniczych, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 listopada zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2013r. Poz. 1302).

Realizacja ustaleń planu nie będzie także skutkowała transgranicznym oddziaływaniem na środowisko.

W związku z realizacją projektowanego przeznaczenia zagospodarowania przestrzennego dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty w środowisku przyrodniczym prognozuje się nieznaczne zmiany wywołane przez nowoprowadzane ustalenia, takie jak:

- wzrost poziomu lub powstawanie nowych źródeł hałasu przy drogach.
- powstanie hałasu bytowego (sąsiedzkiego),
- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej;
- zwiększenie wielkości i powiększenie obszarów emisji wprowadzanych do powietrza zanieczyszczeń,
- pogorszenia klimatu akustycznego – wzrost poziomu lub powstawanie nowych źródeł hałasu,
- zniszczenie pokrywy glebowej i zastąpienie uprzednio występującej roślinności przez budynki – oznacza to zmniejszenie produkcji biomasy i tlenu,
- zmianę naturalnych warunków wód opadowych i infiltrację spływu zanieczyszczeń powierzchniowych do wód podziemnych,
- przekształcenie mechaniczne gleb spowoduje naruszenie warstwy próchniczej, naturalnego układu warstw geologicznych i poziomów genetycznych, co wpływa na strukturę gleb i stosunki powietrzno-wodne oraz zmianę ich właściwości chemicznych.

Z kolei do **pozytywnych** aspektów należy:

- po realizacji ustaleń mpzp konieczna rekultywacja terenów powyrobiskowych z uwzględnieniem zastosowania niwelacji i wprowadzenia zieleni, przy czym nie można dopuścić do degradacji krajobrazu oraz do pozostawienia niekontrolowanych i nie zagospodarowanych zagłębień terenu.
- zachowanie i ochronę wartościowej zieleni z uwzględnieniem warunków siedliskowych,
- lokalizacja terenów przeznaczonych pod wydobywanie kruszywa w rejonie, gdzie nie występują cenne gatunki fauny i flory oraz ich siedliska, a także terenów, gdzie niniejsza zabudowa już funkcjonuje.

Poniżej w formie tabelarycznej wskazano potencjalne zgeneralizowane oddziaływanie ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie ludzi, gdzie:

„+” oznacza występowanie oddziaływania,

„-” oznacza brak oddziaływania

Tabela nr 3. Oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi **ustaleń projektu planu**

Ocena nr 5: Główny wariant na środowisko i zdrowie ludzi
 ustalen projektu planu

KOMPONENT ŚRODOWISKA	ODDZIAŁYWANIE										
	rodzaj				czas					przestrzeń	
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stale	chwilowe	lokalne	ponadlokalne
Ludzie	+	+	+	+	-	-	+	+	-	+	-
Flora i fauna, różnorodność biologiczna	+	-	-	+	-	-	+	+	-	+	-
System przyrodniczy, (Natura 2000, pozostałe formy ochrony przyrody)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wody	-	+	+	+	-	+	+	-	+	+	-
Powietrze	+	-	+	-	+	-	-	-	+	+	-
Gleby (powierzchnia ziemi)	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-
Klimat	+	+	+	+	-	+	-	-	+	+	-
Zabytki i dobra materialne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krajobraz	+	-	-	+	-	-	+	+	-	+	-

Analizując zanotowane w tabeli wyniki z przeprowadzonej oceny wpływu realizacji zmiany **mpzp** na poszczególne komponenty środowiska należy stwierdzić, że planowane funkcje będą powodować przekształcenia środowiska będą długoterminowe, skumulowane o znacznym natężeniu.

Analiza ocen poszczególnych elementów środowiska pozwala stwierdzić, że w większości będą to zmiany średnio znaczące.

Podsumowując – w przypadku przestrzegania przepisów planu, nie powinny nastąpić znaczące zmiany w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego obszaru, a występowanie kolizji powinno być

minimalizowane. Projekt planu zakłada restrykcyjne ustalenia w sposobie zagospodarowania terenu oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, mające na celu kształtowanie zamierzonego zagospodarowania w sposób planowy i racjonalny z punktu widzenia zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

11. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Za podstawowe ustalenia projektu dla projektu miejscowego planu zagospodarowania dla projektu dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty, przyjęto, że w pełni uwzględnia on kierunki i zasady polityki przestrzennej, określone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Prabuty.

Ustalone warunki zagospodarowania terenu, wynikają z potrzeb ochrony środowiska oraz prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody, które zawarte zostały w przepisach ogólnych i szczegółowych tekstu planu.

Zgeneralizowane rozwiązania mające na celu zapobieganie, zmniejszanie lub kompensowanie szkodliwych oddziaływań na środowisko naturalne, w tym zdrowie ludzi w odniesieniu do terenu objętego mpzp zestawiono poniżej:

- kompleksowo chronić środowisko przyrodnicze na całym terenie;
- nie dopuszczać do zanieczyszczania gruntów i wód gruntowych;
- powierzchnie wolne od zabudowy zagospodarować odpowiednio dobraną zielenią, tworząc lokalne systemy ekologiczne.

W mpzp ustalono odpowiednie odległości zabudowy inwentarskiej od zabudowy mieszkaniowej, co ma na celu przeciwdziałaniu odorom i ochronę zdrowia ludzi.

Na terenie objętym mpzp, jak i w najbliższym położeniu nie przewiduje się w najbliższym czasie sytuowania zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zakwalifikowanych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016r., poz. 138).

11.1. Ochrona klimatu i adaptacja do zmian klimatu

Wzrost m. in. niekontrolowanej emisji zanieczyszczeń pochodzących z ogrzewania budynków, głównie przy zastosowaniu konwencjonalnych nośników energii może przyczyniać się do powstawania nadmiernego „efektu cieplarnianego”, a dłuższej perspektywie w skali globalnej może doprowadzić do niebezpiecznych w skutki zmian klimatycznych.

Należy w tym względzie wprowadzać w życie projekty technologiczne, a także ustawy i rozporządzenia, które są w zgodzie z wymaganiami ochrony klimatu i poszanowania zasobów naturalnych.

Skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem podjęcie działań na rzecz dostosowania się do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych. W odpowiedzi na tę potrzebę w Ministerstwie Środowiska powstał „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.

11.2. Realizacja celów środowiskowych dla jednolitych części wód (JCW):

DYREKTYWA KOMISJI 2014/101/UE z dnia 30 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej zmierzających do lepszej ochrony wód poprzez wprowadzenie wspólnej europejskiej polityki wodnej, opartej na przejrzystych, efektywnych i spójnych ramach legislacyjnych.

Zobowiązuje do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych w myśl zasady zrównoważonego rozwoju.

Cel RDW wynika z wprowadzenia do polityki zasady zrównoważonego rozwoju i dotyczy:

- zaspokojenia zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu,
- promowania zrównoważonego korzystania z wód,
- ochrony wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie ekologicznym,
- poprawy jakości wód i stanu ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka,
- zmniejszenia zanieczyszczenia wód podziemnych,
- zmniejszenia skutków powodzi i suszy.

Zapisy RDW wprowadzają system planowania gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód opracowywane zostaną plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz program wodno-środowiskowy kraju.

12. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU – CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA ORAZ ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO PROJEKTU PLANU

Metoda analizy realizacji projektowanego dokumentu (projektu mpzp) polega na ocenie potencjalnego oddziaływania oraz skuteczności przewidywanych w ustaleniach projektu planu działań zapobiegających, ograniczających, kompensujących ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi.

System monitorowania zmian zachodzących w omawianej przestrzeni opierać się powinien na okresowej ocenie przeglądu i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym tego obszaru. Monitorowaniem stanu środowiska zajmują się powołane do tego instytucje (WIOŚ, WSSE i inne).

W niniejszym opracowaniu stan i funkcjonowanie środowiska analizowanego rejonu gminy Prabuty przedstawia się na podstawie danych zawartych w rocznych „Raportach o stanie środowiska w województwie pomorskim”, opracowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku.

Za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać monitorowanie w zakresie:

- poziomów hałasu w zasięgu dróg (według przepisów odrębnych);
- stanu powierzchni biologicznie czynnej (wg przepisów odrębnych);
- stanu jakości powietrza i wód podziemnych (zgodnie z przepisami odrębnymi);

Zaproponowane w projekcie mpzp rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenu, sposobu jego zagospodarowania, warunków dla projektowanej zabudowy oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej, gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru. Nie istnieje potrzeba wskazania alternatywnego w stosunku do przedstawionego w projekcie planu rozwiązania w zakresie zagospodarowania obszaru, przy czym proponuje się wprowadzenie do ustaleń projektu planu propozycji przedstawionych w punkcie 11 prognozy, mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

13. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko jest sporządzana obowiązkowo dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przedmiotem oceny zawartej w niniejszej prognozie są ustalenia dla projektu dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty, zgodnie z Uchwałą Nr LXIV/421/2023 Rady Miejskiej w Prabutach z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu eksploatacji kruszyw w obrębie ewidencyjnym Gonty, w gminie Prabuty.

Opracowanie to poddaje analizie stan środowiska przyrodniczego obszaru, jego zagrożenia i potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń planu. Stan środowiska przyrodniczego na omawianym obszarze jest dobry. **Stopień zmian w środowisku wywołany przez ingerencję człowieka określa się jako umiarkowany.**

Celem planu jest określenie zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenu na określone cele oraz ustalania zasad ich

zagospodarowania i zabudowy. Projekt planu wskazuje ponadto zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.

W zapisach planu zostały uwzględnione ustalenia podstawowego dokumentu planistycznego, jakim jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Prabuty.

W obszarze objętym przedmiotową uchwałą obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w obrębie Gonty, w gminie Prabuty, przyjęty Uchwałą Nr XXI/127/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w obrębie Gonty (Dz. Urz. Woj. Pom. nr 124 z 13 października 2004 r., poz. 2139).

Analizowany obszar opracowania jest bezpośrednio objęty formą ochrony prawnej w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody. Niewielki fragment wschodniej części terenu objętego mpzp znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierżgoń.

Na terenie objętym mpzp nie występują obszary objęte ochroną zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Plan ustala przeznaczenie i zasady zagospodarowania dla terenu wydzielonego na rysunku planu liniami rozgraniczającymi i oznaczonych numerem porządkowym oraz symbolem literowym określającym przeznaczenie terenu. W planie ustalono zasady i standardy kształtowania zabudowy i zagospodarowania dla analizowanego terenu oraz zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu.

W planie ustalono zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej. Ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej do powierzchni działki budowlanej.

Ustalenia projektu planu uwzględniają uwarunkowania przyrodnicze i stwarzają warunki do ograniczenia uciążliwości dla środowiska przyrodniczego, związanych z planowanym zagospodarowaniem.

Skala i rodzaj oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń planu nie zagraża jakości środowiska na terenach przyrodniczych objętych ochroną. Planowane zagospodarowanie nie będzie miało negatywnego wpływu na warunki występowania siedlisk na obszarach Natura 2000 oraz ich integralność.

Po przeanalizowaniu ustaleń planu nie stwierdza się powstania obszarów o przewidywanym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. W planie wprowadzono liczne rozwiązania, które mają na celu zapobieganie negatywnym oddziaływaniom zainwestowania na środowisko.

W przypadku respektowania przepisów planu, nie powinny nastąpić znaczące zmiany w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego obszaru.